

“Ihmeellisin asiakirja maailmassa”

Kirj. J. V. KANNASTO

Yhdysvaltain perustuslakia on sanottu parhaimmaksi alallaan ja jotkut sitä nimittävät “maailman ihmeellisimmäksi asiakirjaksi”. Ja mikäli tuon asiapaperin ihmeellisyys on kysymyksessä niin voipa myöntää niiden jotka sitä ihmeellisenä pitävät osuneen oikeaan. Ihmeellinen se on sentähden, että kansan suuri enemmistö uskoo sen olevan parhain tasavaltalaisen hallituksen peruste, kun tosiasiat kuitenkin osottavat sen olevan sekä perusteiltaan että käytännölliseltä sisällöltään vain sellainen asiakirja, jonka perustalle rakennettu hallintokoneisto on täydellisesti itsevaltainen.

Jokainen oppinut amerikalainen tietää että tämän maan perustuslakia ei ole laadittu kansan vaan pienen vähemmistön etuja tyydyttämään. Nykyinen presidentti Wilson sanoo, että kansallisesta hallituksestamme ei ole tarkotettu kansanvaltaista hallitusta. Hänen sanojensa mukaan on meidän kansallinen hallituksemme sekä perusteiltaan että rakenteeltaan tarkoitettu ehkäisemään kansan enemmistön valtaa. Wilson on oppinut mies ja tuntee näitä asioita ja monet muut oppineet miehet sanovat samalla tavalla. Yhdysvaltain senaatti on vanhoillisuuden, aristokratian ja rikkouden vahvin etuvarustus mitä voi ajatella. Presidenttiä ei valitse kansa suorastaan, vaan edustajina toimivat vaalivirkailijat. Kansallinen tuomioistuin, ylioikeus, jonka jäsenet ovat elinajakseen ei valittuja vaan määrättyjä, valvoo

mitä tarkemmin että kaikki vanha ja hallitsevalle luokalle edullinen pidetään ehdottomasti kunniasa. Kirkko, sanomalehdistö ja koko julkinen elämä on perustuslain turvissa yksinomaan hallitsevan luokan palveluksessa. Kansan suuri enemmistö on tykänään harhakäsitysten vallassa ja kaikki taannuttavat voimat toimivat arkailematta tarkotuksella jatkaa noita harhakäsityksiä.

Yhdysvaltain hallituksen muodostavat kolme eri departementtia: lainlaadinta-, toimeenpaneva- ja oikeusdepartementit. Sellaisena kuin perustuslaki tuli sen laatijain käsistä, myönsi se kansalle oikeuden valita edustajansa ainoastaan kongressin alempaan osastoon, edustajahuoneeseen, jostavastoin toiset miehet valitsivat senaattorit ja ylioikeuden tuomarit. Kongressille annettiin valta säätää ja hyväksyä lakeja presidentin eittoamisesta huolimatta, mutta samalla kertaa kongressin vähemmistölle, yhdelle neljäsosalle kummastakin huoneesta, jätettiin oikeus pitää presidentin eittoaminen voimassa. Ylioikeudelle ei perustuslaki myöntänyt valtaa julistaa jotain laki perustuslakivastaiseksi, mutta sanottu laitos myöhemmin otti tuollaisen vallan itselensä, siten lisäten lakikoneistoon yhden huomattavan lisätekijän.

Sellaista lainlaadintamenetelmää kuin Yhdysvalloissa on käytännössä nimitetään “hillitsemis- ja tasapaino-menetelmäksi”, sillä jokaisen eri departementin us-

kotaan tarkastavan ja hillitsevän — jarruttavan — toisen departementin toimintaa. Tällainen lainlaadintamuoto on tänne tuotu Englannista. Entisinä aikoina hallitsi Englannin kuningas ehdottomalla yksinvallalla, josta ei silloinen rikkaitten luokka pitänyt. Kuninkaan valtaa hillitsevä keino keksittiin siten, että perustettiin lordien huone, jonka jäsenet kuuluivat ylimistöluokkaan. Tästä oli lordeille hyötyä ja se oli hyvänä esimerkkinä kansalle, joka niinkään alkoi vaatimaan omaa edustajahuonettaan, kasvaen vaatimus lopulta niin voimakkaaksi, että perustettiin Englannin parlamentin alahuone, jonka jäsenet enemmässä määrässä edustivat kansaa.

Yhdysvaltain perustuslain laajitajat sovitivat tämän englantilaisen menetelmän tšekäläisiin oloihin niin pitkälle kuin huomaisivat sen itselleen edulliseksi. Ja kansa, uskoessaan täällä olevan kansanvaltaisen hallitusmuodon, ei tiedä vielä tänäkään päivänä millä tavalla tällainen lainlaadinta on tässä maassa vaikuttanut. Englannin ylihuone perustettiin hillitsemään kuninkaan valtaa. Mutta kenen valtaa meidän senaattimme hillitsee. Se hillitsee kaikkien sellaisten lakien laadintaa, joista laeista olisi kansalle kokonaisuudessaan hyötyä. Samaa voi sanoa edustajahuoneesta ja ennenkaikkea ylioikeudesta. Englannissa ei tuollainen lainlaadintamenetelmä ole ollut enää pitkiin aikoihin käytännössä. Kuninkaalta on siellä otettu valta jo aikoja sitten ja lordien valta alkaa myöskin olla mennyttä. Siellä on lainlaadintavalta alahuoneen käsissä ja minä se valmistaa laiksi Englannille on Englannin laki. Ei edes maan korkein tuomioistuinkaan

lisää tai vähennä pilkkuakaan siitä minkä alahuone on päättänyt olevan laki ja vielä vähemmän heillä on oikeutta julistaa jotakin lakia perustuslakivastaiseksi.

Amerikan hallitseva luokka on onnistunut pitämään tuollaisen entisajan lainlaadintatavan voimassa. Mutta heidän eivät välitä lainlaadinnasta muuta kuin sen että lakien pitää turvata heidän persoonalliset etunsa. Kansa sen sijaan ei aina ole tuollaiseen lainlaadintaan täysin tyytyväinen ja sen keskuudessa nousee silloin tällöin voimakkaita vaatimuksia vissinlaisten lakien laadinnasta. Tällaisten vaatimusten paisuessa tarpeeksi voimakkaiksi pannaan kongressissa tavallisesti alulle joku lakitekele, jolla koetetaan tuketa kansan suuta, tekelettä ja etenkin sen ehdottajaa kuin kovasti punmataan. Mutta ne, jotka tällaisissa tapauksissa lakitekeitä alottelevat, voivat aina luottaa "hillitsemis ja tasapaino"-järjestelmään. He tietävät että vaikkapa edustajahuone joutuisikin pitkien viivytelyjen perästä hyväksymään jonkun lain, voi senaatti sen kumota tai presidentti eitota tai jos eivät nämä uskalla niin ylioikeus sen lopulta julistaa perustuslakivastaiseksi. Yleisenä sääntönä onkin että mitä tahansa hallitsevalle luokalle epäedullisia lakeja edustajahuone hyväksyy ne senaatti hylkää, mitä senaatti hyväksyy ne presidentti eittoa ja mitä edustajahuone, senaatti ja presidentti hyväksyvät ne tappaa ylioikeus. Tästä johtuukin että sellaistenkin lakien, joita kaikki tahtovat, laadintaan menee ihmisikä.

Alkuperäisessä muodossaan määräsi perustuslaki että henkilön, joka on edustajana kongress-

sisä, pitää olla sen valtion asukas, josta hänet on valittu. Yhdysvalloissa on neljäkymmentä kahdeksan valtiota ja näinollen tämä perustuslain määräys edellyttää sitä että kansa tulee jaettava neljäkymmentä kahdeksan kertaa niin moneen joukkoon kuin täällä on valtiollisia puolueita. Mutta nykyään on menety vieläkin pitemmälle siitä mitä perustuslaissa määrätään, sillä nyt noudatetaan kirjottamaton lakia, jonka mukaan edustajan pitää olla asukas siinä alueessa, josta hänet on nimetty. Meillä on Yhdysvalloissa 435 kongressimiesaluetta ja kun täällä on ainakin kolme huomattavaa poliittista puoluetta tulee kansa kongressionalisissa vaaleissa jaettua kolme kertaa 435, siis 1305 eri joukkoon. Jos jokaisen puolueen jäsenillä olisi tilaisuus äänestää kaikkia niitä ehdokkaita, jotka puolueensa on asettanut, niin me olisimme jaettuna ainoastaan kolmeen eri joukkoon, sensijaan, että nyt olemme jaetut 1305 joukkoon. Katsokaamme mitä tällaisesta äänestystavasta on seurauksena:

New Yorkin valtiossa v. 1912 vaaleissa, tarvittiin ainoastaan 21,500 ääntä valitsemaan demokraattisen edustajan kongressiin ja 650,000 äänellä he vahtisivat kolmekymmentä edustajaa. Mutta jos äänestäjä sattui olemaan republikaani oli hänen äänensä puolta halvempi, sillä republikaanit tarvitsivat 41,000 äänestäjää saadakseen itsellensä kongressiedustajan. Ne, jotka olivat yhtyneet progressiivien joukkoon, saivat karsiä vieläkin enemmän, sillä tarvittiin 191,000 ääntä jokaiselle progressiiviehdokkaalle, ennenkuin he tulivat valituiksi. Sosialistien ehdokkaille annettiin samoissa vaa-

leissa 75,000 ääntä ja niillä ei saatu yhtään edustajaa, jotavastoin jos samat äänet olisi annettu demokrateille, olisi niillä tullut kolme edustajaa valituksi. Kuten näemme merkitsi New Yorkin, v. 1912 vaaleissa, demokraattien äänet puolta enemmän kuin republikaanien, yhdeksän kertaa enemmän kuin progressiivien ja vähintään kymmenen kertaa enemmän kuin sosialistien. Jokaisessa valtiossa on suhde samansuuntainen, mutta siitä huolimatta ottakaamme tähän vielä yhdeksi esimerkiksi Iowa. Siellä republikaanit eräissä valtiovaaleissa saivat 24 prosenttia äänistä ja valitsivat 72 prosenttia edustajista. Demokrateille annettiin 38 prosenttia äänistä, mutta he saivat valituksi ainoastaan 28 prosenttia edustajista. Progressiiville annettiin äänistä 23 prosenttia ja he eivät saaneet näillä äänillä yhtään edustajaa ja sosialistien kävi samalla tavalla heidän saadessa kolme prosenttia äänistä.

Tällainen nurinkuruisuus on mahdollinen siksi, että äänestäjien äänet eivät merkitse mitään muunalla paitsi siinä alueessa jossa he asuvat. Täten voi runsaslukuinenkin vähemmistö hävitä jokaisessa alueessa, jotavastoin jos heidän antamansa äänet laskettaisiin koko valtiossa tai koko maassa yhteen tulisi niillä monta ehdokasta valituksi.

Mutta edelläkerrottu ei ole ainoa meidän äänioikeusolojemme nurinkuruisuus. Presidentin vaaleissa on jokaisella valtiolla yhtä monta ääntä kuin heillä on edustajia kongressin molemmissa huoneissa yhteensä. Tämän menetelmän mukaan Delaware, Montana, Idaho, Wyoming, Colorado, New Mexico, Arizona, Utah ja Nevada, joissa yhteensä

on 2,835,000 asukasta voi käyttää 33 ääntä, kun sensijaan Michigan ja Massachusett, joissa on yhteensä 6,177,000 asukasta voi niinkään käyttää myöskin ainoastaan 33 ääntä. Kahden viimeksimainitun suuren valtion äänestäjien äänistä menee näinollen 3,340,000 hukkaan. Jos nuo äänestäjät lepäisivät haudassa ei tulos muuttuisi vähääkään. Nuo 3,340,000 äänestäjää muodostavat noin puolet noiden kahden valtion äänestäjistä, mutta heidän äänillensä ei ole mitään merkitystä sentähden että pikkuvaltioille on annettu liian paljon edustusoiikeutta. Tällainen vaalitapa edellyttää sitä, että henkilö useimmiten tulee valituksi presidentiksi huolimatta siitä että hän ei ole saanut enemmistöä äänistä ja se edellyttää vielä sitäkin, että henkilö ei tule valituksi vaikka hänellä on annetuista äänistä enemmistö. Viimeksimainittu sattuma ei tosin ole yleinen, mutta on Yhdysvaltain historiassa ainakin yksi sellainen tapaus.

Ennen parivuotta sitten tehtyä perustuslain korjausta Yhdysvaltain senaattoreja ei ollenkaan

valittu äänestyksellä, vaan ne nimitettiin. Tämä epäkohta on nyt korjattu, mutta senaattorien valinnassa on toinen nurinkurisuus sentähden, että jokaisella valtiolla on yhtä monta edustajaa senaatissa, huolimatta siitä miten paljon valtiossa on asukkaita. Niinpä Nevadan 81,000 asukasta on senaatissa edustamassa kaksi edustajaa samaan aikaan kuin New Yorkin valtiossa, jossa asukkaita on 9,000,000 ei myöskään ole enempää kuin kaksi edustajaa. Tällainen edustus maassa, joka kerskailee kansanvallalla, osottaa täällä ei ainakaan olevan suhteellisen kansanvallan käytännössä.

Monia muitakin "perustuslain takaamia" nurinkurisuuksia voisi yksistään äänioikeusolojen alalta poimia, mutta edelläolevatkin ovat jo tarpeeksi osottamaan että Yhdysvaltain perustuslaki tosiaan on "ihmeellisin asiakirja maailmassa."

Edelläoleva on kirjoitettu englanninkielisten lähteiden, etupäässä Allan L. Bensonin "Our Dishonest Constitutionin" mukaan.

